הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שרה

בְּחֹר שָׁבַפְתָּל. (ג) * הֵ֫כֵן בְּנַר (ד) שֶׁל (ג) שַׁעֲוָה: ב וְדַוְקָא אֶחָד, (ד) אֲבָל (ה) שְׁנַיִם קוֹרִין בְּיַחַד, שֶׁאִם בָּא הָאֶחָד לְהַטּוֹת (פְּרוּשׁ, לְהַטּוֹת הַנֵּר כְּדֵי שֶׁיַּגִּיעַ הַשֶּׁמֶן לַפְּתִילָה) (ו) יַזְכִּירֶנּוּ חֲבֵרוֹ. וְהוּא שֶׁקּוֹרִין בְּעַנְיָן אֶחָד, שֶׁאָז יַשְׁגִּיחַ הָאֶחָד בַּמֶּה שֶׁיַּעֲשֶׂה חֲבֵרוֹ, ג[1]אֲבָל * בִּשְׁנֵי עִנְיָנִים לֹא. הַגָּה: וְיֵשׁ אוֹמְרִים דִּכְשֶׁנֵּי סְפָרִים, אֲפִלּוּ בְּעִנְיָן אֶחָד (ז) אָסוּר (בית יוסף (ד"ה ודוקא)), (ח) וְלָכֵן אָסוּר לוֹמַר (ה) פִּיּוּטִים בְּלֵיל יוֹם טוֹב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת (ט) בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְכֵן נָהֲגוּ (מרדכי (פ"ק מ' לט)) וספר התרומה (פ' ריט) וסמ"ג (לאוין סה) והגהות (מיימוניות פ"ה מהל' ס). ג [2]אִם יֵשׁ אַחֵר עִמּוֹ, * אֲפִלּוּ אֵינוֹ קוֹרֵא, (י) וְאוֹמֵר לוֹ תֵּן דַּעְתְּךָ עָלַי שֶׁלֹּא אֹמַר מַתָּר, וְהוּא הַדִּין אִם אוֹמֵר כֵּן (יא) לְאִשְׁתּוֹ: ד [3]אָדָם חָשׁוּב (יב) שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ בְּכָךְ (ו) לְהַטּוֹת, מַתָּר בְּכָל גַּוְנָא: ה * [4]בִּמְדוּרָה, אֲפִלּוּ עֲשָׂרָה [כְּאֶחָד] (יג) אֵין קוֹרִין, [5]מִשּׁוּם * דְּהוֹאִיל וְיוֹשְׁבִים רְחוֹקִים זֶה מִזֶּה, וְעוֹד שֶׁזְּנֻבּוֹת הָאוּדִים סְמוּכִים לָהֶם, אֵין זֶה מַכִּיר כְּשֶׁבָּא חֲבֵרוֹ (יד) לְהַבְעִיר (ז) וּלְחַתּוֹת:

ה בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש ואפילו). ו שָׁם בַּגְּמָרָא. ז טור שַׁבָּלֵי הַלֶּקֶט (סי' סה). ח שָׁם בַּגְּמָרָא. ט שָׁם. י רַשִׁ"י שָׁם (ד"ה בכדורה).

בֵּאוּר הַמִּשְׁנָה

וְכֵן כָּתַב בְּהַגָּהוֹת מִנְהָגִים (הל' שבת אות לד). וּבֵ"ח (ס"א) וְטַ"ז (סק"א) וְעוֹלַת תָּמִיד (סק"א) וּבֵ"ח (סק"ג) וּמ"א (ס"ב): (ה) פִּיּוּטִים. וְהוּא הַדִּין הַזְּמִירוֹת שֶׁאוֹמְרִים בַּבַּיִת, אִם לֹא מִי שֶׁרְגִיל קָצָת. וְשֵׁאֵר הַתְּפִלָּה מַתָּר לְקָרוֹת בְּסִדּוּר לְאוֹר הַנֵּר, שֶׁהַתְּפִלָּה מְצוּיָה בְּפִי הַכֹּל: ד (ו) לְהַטּוֹת. פְּרוּשׁ שֶׁבְּרוּר הוּא, אֲבָל מִפִּתְמָא לֹא. טַ"ז (סק"ה): ה (ז) וּלְחַתּוֹת. מִשּׁוּם זֶה נִרְאֶה לִי אַף עַל פִּי שֶׁמַּתִּיר לְהִתְחַמֵּם נֶגֶד הַמְּדוּרָה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סוֹף סִימָן

בֵּאוּר הַהֲלָכָה

וְעַל כֵּן יֵשׁ חִלּוּק בֵּין אָדָם חָשׁוּב לְאֵינוֹ חָשׁוּב וּבֵין עִנְיָן אֶחָד לִשְׁנֵי עִנְיָנִים, וּכְדִלְקַמָּן. **וּלְפִי זֶה פָּשׁוּט דְּאִם הוּא גָּדֵם בְּשִׁתֵּי יָדָיו אוֹ שֶׁהָיוּ יָדָיו קְשׁוּרוֹת מֵאֵיזֶה סִבָּה, דְּמַתַּר לִקְרוֹת לְאוֹר הַנֵּר:**

* **וְכֵן בְּנַר שֶׁל שַׁעֲוָה. עַיִן בְּמָגֵן אַבְרָהָם** (סק"ג) **בְּשֵׁם רַשִׁ"ל** (הגה"ט). **וְאִם עוֹמֵד נֵר שֶׁל שֶׁמֶן וְנֵר שֶׁל שַׁעֲוָה וְחָלַק סְמוּכִים לְהַדָּדֵי, אֵין לְהַתִּיר אֲפִלּוּ לְדַעַת רַשִׁ"ל, וְאֲפִלּוּ לְדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם שֶׁפִּקֵּל לְעֵיל בְּסִימָן רס"ד** (סק"ד) **בְּעוֹמֵד נֵר כְּשֵׁר אֵצֶל נֵר פְּסוּל, כֵּן כָּתוּב בְּסֵפֶר תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת** (סק"ד) **וּפְרִי מְגַדִּים** (משז"ל סק"ח) **עַיִן שָׁם הֵטֵב. אַךְ הָעִקָּר שֶׁהַנֵּר שֶׁל שֶׁמֶן וְנֵר שֶׁקּוֹרִין** (סְטֵאַרְי"ן) **נִרְאֶה דְּמַתַּר לִקְרוֹת לְמָנֵי הַנֵּר שֶׁמֶן, כָּל זְמַן שֶׁהַסְּטֵאַרְי"ן דּוֹלֵק:**

ב * **בִּשְׁנֵי עִנְיָנִים לֹא. אֲפִלּוּ הוּא בְּסֵפֶר אֶחָד. וְנִסְתַּפְּקְתִּי אִם מִלֵּי דְּזֶה בְּאוֹמֵר אֶחָד לַחֲבֵרוֹ תֵּן דַּעְתְּךָ עָלַי, דְּאִשְׁתְּ כֵּיוָן דְּכָל אֶחָד טָרוּד בְּעִנְיָנוֹ לֹא יִצְיַן עָלָיו הַיֵּטֵב. וְכֵן כְּהָאי גַּוְנָא לְעִנְיַן שְׁנֵי סְפָרִים בְּעִנְיָן אֶחָד, לְדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים הַמּוּבָא בְּהַגָּ"ה** (וְעַיִן בִּלְבוּשׁ בְּסָעִיף ג' וְיֵשׁ לְהָקֵל בָּזֶה בְּאוֹמֵר אֶחָד לַחֲבֵרוֹ תֵּן דַּעְתְּךָ עָלַי, וְיֵשׁ לְהָקֵל בָּזֶה בְּמָקוֹם [6]וְאוּלַי יֵשׁ לְהָקֵל בָּזֶה בְּמָקוֹם חֲצֵרָךְ:

ג * **אֲפִלּוּ אֵינוֹ קוֹרֵא.** נָקֵט לְשׁוֹן אֲפִלּוּ, מִשּׁוּם דְּיֵשׁ דֵּעָה שֶׁפּוֹטֶרֶת לְהַפּוֹךְ, וְהוּא דַּעַת בַּעַל הַתְּרוּמָה (סי' ריט) **שֶׁפּוֹבֵר דְּוַדַּוְקָא בְּקוֹרֵא מִקְּלִינִן, אֲבָל בְּאֵינוֹ קוֹרֵא לֹא מְהַנֵּי אֲפִלּוּ בְּאוֹמֵר תֵּן דַּעְתְּךָ עָלַי. אֲבָל בְּאֶמֶת לְפִי דַּעַת הַטּוּר וְהַמְחַבֵּר דִּין זֶה נִלְמַד בְּמִכָּל שֶׁכֵּן, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בַּשּׁוּר"ת יוֹסֵף** (ר"ה כתב), **דִּכְדְוָדַאי יְצַיֵּן עָלָיו יוֹתֵר כְּשֶׁאוֹמֵר לוֹ תֵּן דַּעְתְּךָ עָלַי. וּלְפִי מָה שֶׁנִּסְתַּפַּקְנוּ לְעֵיל דְּכִשְׁנֵי עִנְיָנִים מְהַנֵּי בְּאוֹמֵר לוֹ תֵּן דַּעְתְּךָ עָלַי, נִיחָא בְּפִשִׁיטוּת לְשׁוֹן הַמְחַבֵּר:**

ה * **בִּמְדוּרָה וְכוּ'.** וְלֹא דָּמֵי לְהָא דִּמְקַלִּינַן לְעֵיל בְּסִימָן רנ"ה סָעִיף א' לְעִנְיַן לְהִשְׁתַּמֵּשׁ נֶגֶד הַמְּדוּרָה, דְּמַתַּר אֲפִלּוּ נַעֲשֵׂית הַמְּדוּרָה מִדְּבָרִים שֶׁאֵין עוֹשִׂין מֵהֶן פְּתִילָה בְּשַׁבָּת, וּמִשָּׁעָה דְּכָל עֵץ מִבְּעִיר חֲבֵרוֹ וְלֹא צָרִיךְ לְחַתּוֹתוֹ, [7]דְּהָכָא לְעִנְיַן קְרִיאָה דְּצָרִיךְ עִיּוּנָא טָפֵי, אַדְרַבָּה מְדוּרָה חֲמִיר יוֹתֵר שֶׁחֲבֵרוֹ לֹא יִרְאֶה לְהַזְקִיקוֹ בְּבוֹאוֹ לְחַתּוֹתוֹ:

* **דְּהוֹאִיל וְיוֹשְׁבִין רְחוֹקִין.** לְכְאוֹרָה עַל כָּרְחָךְ דְּקוֹרִין בִּשְׁנֵי סְפָרִים, וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ כְּדֵי שֶׁיִּדְלַק יָפֶה, וּבְנַר (סְטֵאַרְין) יָדוּעַ דְּאֵין צָרִיךְ לְהַטּוֹתָהּ כָּלָל לְעוֹלָם, וְכָל שֶׁכֵּן דְּלֹא שַׁיָּךְ בּוֹ שֶׁמָּא יִמְחֹט דְּאוֹרוֹ צָלוּל מְאֹד וְאֵין צָרִיךְ כָּלָל לָזֶה: ב (ה) **שְׁנַיִם קוֹרִין.** אֲבָל (ז) אֵין פּוֹלִין. אִם לֹא שֶׁאָחַד מְפַלֶּה וְהַשֵּׁנִי מְשַׁמְּרוֹ שָׁזֶּה וַדַּאי מַתָּר: (ו) **יַזְכִּירֶנּוּ חֲבֵרוֹ.** (ה) וַדַּוְקָא לְעִנְיָן קְרִיאָה שֶׁהוּא מִלְּתָא דְּמִצְוָה הִתִּירוּ בָּזֶה, אֲבָל לֹא לְעִנְיַן רְשׁוּת, כֵּן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ה). וּמִדִּבְרֵי הַט"ז סָעִיף קָטָן ג' מַשְׁמַע שֶׁהוּא חוֹלֵק עַל זֶה: (ז) **אָסוּר.** שֶׁכָּל אֶחָד מְעַיֵּן בְּסִפְרוֹ וְאֵינוֹ מַשְׁגִּיחַ בְּמַה שֶׁעוֹשֶׂה חֲבֵרוֹ: (ח) **וְלָכֵן וְכוּ'.** וַאֲפִלּוּ לְדַעַת הַמַּקִּלִּין לְעֵיל בְּנַר שֶׁל שַׁעֲוָה וְחָלָב, הָכָא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת דְּשָׂכִיחִי רַבִּים יֵשׁ לְהַחְמִיר בְּכָל גַּוְנָא שֶׁלֹּא לוֹמַר הַפִּיּוּטִים מִשּׁוּם לֹא פְּלוּג, דִּלְפְעָמִים יִהְיֶה נִרְוֹת שָׁמֶן וְאֵיכָא חֲשַׁשׁ אִסּוּר שֶׁמָּא יַטֶּה [תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ד) פְּרִי מְגַדִּים (משז"ל סק"ד)]. וּמַה שֶּׁכָּתַב לוֹמַר פִּיּוּטִים, הוּא הַדִּין (ו) הַזְּמִירוֹת שֶׁאוֹמְרִים בְּשַׁבָּת בַּבַּיִת, אִם לֹא מִי שֶׁרְגִיל קָצָת בָּהֶם וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב סָעִיף ט', אוֹ (ו) שֶׁאוֹמֵר לְחֲבֵרוֹ תֵּן דַּעְתְּךָ עָלַי שֶׁלֹּא אֹמַר. (ט) **בְּבֵית הַכְּנֶסֶת.** פְּרוּשׁ (ס) אֲפִלּוּ שָׁם דְּיֵשׁ רַבִּים חִישִׁינַן לְהָסָיָה, וְכָל שֶׁכֵּן יָחִיד בְּבֵיתוֹ דְּאָסוּר לְאוֹר הַנֵּר, אֲבָל שְׁאָר הַתְּפִלָּה מַתָּר לִקְרוֹת בְּסִדּוּר לְאוֹר הַנֵּר, וְהַטַּעַם, שֶׁתְּפִלָּה מְצוּיָה בְּפִי הַכֹּל וְאֵין צָרִיךְ עִיּוּן רַב, וְהֵנִי כְּמוֹ רָאשֵׁי פָּרָשִׁיּוֹת בְּסָעִיף י': ג (י) **וְאוֹמֵר לוֹ.** (ס) בְּאוֹמֵר לוֹ, אֲבָל בִּסְתָמָא, אֲפִלּוּ יֵשׁ בְּנֵי בַּיִת הָרַבֶּה, חִישִׁינַן שֶׁלֹּא יַשְׁגִּיחוּ עָלָיו וְיָבוֹא לְהִטּוֹת: (יא) **לְאִשְׁתּוֹ.** כְּלוֹמַר, שֶׁלֹּא תֹּאמַר דְּאִשָּׁה דַּעְתָּהּ קְרוֹבָה אֶצְלוֹ וְאֵינָהּ מְשַׁמַּרְתּוֹ: ד (יב) **שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ וְכוּ'.** פְּרוּשׁ (י) שֶׁבְּרוּר הוּא שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ אַף בְּצֵת הַלְמּוּד, אֲבָל מִסְתָּמָא לֹא אָמְרִינַן כֵּן, דְּיֵשׁ גַּם בְּאָדָם חָשׁוּב שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַטּוֹת בְּחֹל, וְכִדְאִיתָא בַּגְּמָרָא (יב:) לְעִנְיַן רַבִּי יִשְׁמָעֵאל בֶּן אֱלִישָׁע שֶׁהָיָה מֵשִׂים עֵצָמוֹ עַל דִּבְרֵי תוֹרָה כְּהֶדְיוֹט. [8]וְכָתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (משז"ל סק"ה), וְעַכְשָׁו אֵין לְהַתִּיר בְּאָדָם חָשׁוּב, כִּי כַּמָּה פְּעָמִים רְאִינוּ שֶׁמְּתוֹךְ עִיּוּן שׁוֹכְחִים וּמַטִּים וּמוֹחֲטִים. וּמִכָּל מָקוֹם (יא) בְּהִצְטָרֵךְ לָזֶה גַּם כֵּן שֶׁהָיָה נֵר שֶׁל שַׁעֲוָה וְחָלָב, נִרְאֶה דְּאֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה: ה (יג) **אֵין קוֹרִין.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ בְּעִנְיָן אֶחָד דְּלְאוֹר הַנֵּר שָׁרֵי. וְעַיִן בְּעוֹלַת תָּמִיד (סק"ד) דְּאִם בְּקֹשׁ לְאֶחָד שֶׁיִּתֵּן דַּעְתּוֹ עָלָיו שֶׁלֹּא יִחַמֵּם דְּמַתָּר, וְהֵבִיאוֹ הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ז): (יד) **לְהַבְעִיר וּלְחַתּוֹת.** כָּתַב הַט"ז (סק"ז), נִרְאֶה לִי דְּאַף עַל פִּי

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(א־א סק"ב): (ו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג): (ז) פְּרִי מְגַדִּים: (ס) תָּמִיד (סק"ב): ד (י) ט"ז (סק"ד): (יא) עַיִן בְּאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ח): ג (ט) עוֹלַת תָּמִיד (סק"ד): (יב) ט"ז (סק"ד): (יג) פְּרִי מְגַדִּים (סק"ה): ה (יד) ט"ז (סק"ה): (טו) עַיִן בְּאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ח) וּפְרִישָׁה (סק"ג):

(ג) וְהוּבָא בְּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"ב), וְאַף דְּהַמְחַזִּיק בְּרָכָה (סק"א) מַחְמִיר גַּם בָּזֶה, בְּשֶׁל דִּבְרֵיהֶם שׁוֹתְעִין לְהָקֵל: ב (ד) ט"ז (סק"ג) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג): (ה) פְּרִי מְגַדִּים

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: **א]** ובשו"ע הרב (ס"ב) אסר גם בסגור [ואף לא הביא היתר הא"ר במטר המפתח לאדם אחר]. **ב]** ובשו"ע הרב (ס"א) הילכ לעת הצורך כהמג"א. **ג]** ובשו"ע הרב (ס"ג) הוסיף: אע"פ ששני הענינים הם בדף אחד. **ד]** ובשו"ע הרב (ס"ד) כתב: הרוצה לקרות ואומר לאחר שעמו שאינו קורא תן דעתך עלי שלא אטה הנר הרי זה מותר לקרות וכו', אבל אם הוא או אחר ג"כ מפלה עמו אסור, שהרי כל אחד בודק במקום אחר וכל אחד טרוד בבדיקתו ואינו משגיח במעשה חבירו. **ה]** ובשו"ע הרב (ס"ה) הביא ההיתר של אדם חשוב.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ו [כ]תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן קוֹרִין לְאוֹר הַנֵּר, מִפְּנֵי (ס) (טו) שֶׁאֵימַת רַבָּן עֲלֵיהֶם: ז [ל]מֶתֶר (טז) לִקְרוֹת בַּמֶּה מַדְלִיקִין לְאוֹר הַנֵּר, שֶׁהֲרֵי הוּא מְזַכִּיר אִסּוּר שַׁבָּת, וְאֵינוֹ יִשְׁבָּח: ח [מ]נוֹהָגִים לִקְרוֹת בְּלֵיל יוֹם כִּפּוּרִים בַּמַּחֲזוֹרִים, מִפְּנֵי שֶׁאֵימַת יוֹם הַכִּפּוּרִים עֲלֵיהֶם: ט [נ]לֵיל פֶּסַח שֶׁחָל/לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת, מֶתֶר לִקְרוֹת הַהַגָּדָה בַּסֵּפֶר, מִשּׁוּם דְּהָוֵי כְּעֵין רָאשֵׁי פְּרָקִים, (יז) דְּאֵין עַם הָאָרֶץ שֶׁלֹּא תְּהֵא שְׁגוּרָה בְּפִיו (ע) (יח) קְצָת: י [ס]הָרַב מֵהַיכָן יִקְרָאוּ הַתִּינוֹקוֹת, וּלְמַדֵּר רָאשֵׁי הָפָרָשִׁיוֹת [ע]בְּפִיו בַּסֵּפֶר, וְקוֹרֵא כָּל שְׁאָר הַפָּרָשָׁה עַל פֶּה. וְרָאשֵׁי פָּרָשִׁיוֹת לְאוֹ דַּוְקָא, אֶלָּא * כָּל שֶׁיּוֹדֵעַ הַפָּרָשָׁה עַל פֶּה וּבְקִצָּת צָרִיךְ לִרְאוֹת בַּסֵּפֶר, שָׁרֵי, שֶׁמַּאַחַר שֶׁאֵינוֹ מֵעֵין בַּסֵּפֶר תָּמִיד אִית לַהּ הֶכֵּרָא וְלֹא אָתֵי לְהַטּוּיֵי: יא [פ]כֵּלִים הַדּוֹמִים זֶה לָזֶה (יט) וְצָרִיךְ עִיּוּן לְהַבְחִין בֵּינֵיהֶם, * אָסוּר לְבָרְקָן לְאוֹר הַנֵּר. וַאֲפִלּוּ לְהַבְחִין בֵּין בְּגָדָיו לִבְגְדֵי אִשְׁתּוֹ, אִם הֵם דּוֹמִים אָסוּר לִבְדֹּק: יב [צ]שֶׁמֶשׁ שֶׁאֵינוֹ קָבוּעַ אָסוּר לוֹ (כ) לִבְדֹּק כּוֹסוֹת וּקְעָרוֹת לְאוֹר הַנֵּר, מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ מַכִּירָן, בֵּין בִּנֵּר שֶׁמָּן זַיִת בֵּין בִּנֵּר שֶׁל נֵפְט *(פרוש, מין זֶפֶת לָבָן וְרֵיחוֹ רַע) (כא) שֶׁאוֹרוֹ רַב. הַגָּה: וְיֵשׁ מַתִּירִין (כב) בְּשֶׁל נֵפְט, אֲפִלּוּ בְּשֶׁמֶשׁ שֶׁאֵינוֹ קָבוּעַ (טור ובית יוסף (ד״ה ולכך) בשם הפוסקים). * אֲבָל שֶׁמֶשׁ קָבוּעַ מֻתָּר לוֹ לִבְדֹּק (כג) * לְאוֹר הַנֵּר כּוֹסוֹת, מִפְּנֵי (כד) שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ עִיּוּן הַרְבֵּה. וְאִם הָיָה נֵר שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, הַמַּדְלִיק שָׁם מִבְּעוֹד יוֹם, לְפִי שֶׁהַתְּפִלָּה וּשְׁאָרֵי דְּבָרִים שֶׁהוּא אוֹמֵר וַדַּאי שְׁגוּרִים בְּפִיו יוֹתֵר מִן הַהַגָּדָה בְּפֶסַח, אֲבָל לִלְמֹד שָׁם אָסוּר, כֵּיוָן שֶׁצָּרִיךְ לְעֵין הֵיטֵב. אֲבָל לְמָה שֶׁהַתִּרְנוּ [לְעֵיל סָעִיף קָטָן ג׳] בְּנֵר שֶׁל שַׁבָּת אֵין כָּאן אִסּוּר. ט״ז (סק״ח) עַיֵּן שָׁם:

כ שם י״א (ע״א) (י״ג ע״ב). ל טור בְּשֵׁם סֵפֶר הַמִּצְוֹת וְהֵיכִי סָמַ״ק (מצוה רפב). מ שם בְּשֵׁם (בַּעַל הַתְּרוּמוֹת) [סֵפֶר הַתְּרוּמָה] (סי׳ ריט). נ שִׁבְּלֵי הַלֶּקֶט (סי׳ סה) בְּשֵׁם ר׳ בִּנְיָמִין. ס שַׁבָּת י״א (ע״א) (י״ב ע״ב). ע בֵּית יוֹסֵף (ד״ה והרב מִפְּרוּשׁ רַשׁ״י (ב: ד״ה ראשי) [שֶׁכָּן נִרְאֶה מִדִּבְרֵי הַפּוֹסְקִים. פ שם בְּגְמָרָא י״ב (ע״א). צ שם לְרַצּוֹת רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ה׳ (הט״ז) לְפִי גִּרְסָתוֹ בְּגְמָרָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמַּגִּיד שָׁם וְהַכֶּסֶף מִשְׁנֶה וְהַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה ובביאור דיעים).

בְּאֵר הֵיטֵב

רע״ו, מִכָּל מָקוֹם אֵין לֵישֵׁב בְּסָמוּךְ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל סִימָן רנ״ה סָעִיף קָטָן ג׳ עַיֵּן שָׁם: ו (מ) שֶׁאֵימַת רַבָּן. אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא בִּפְנֵי רַבָּן שָׁרֵי. ט״ז (סק״ז), מִנַּן אַבְרָהָם (סק״ח): ט (ט) קְצָת. וּמִשְּׁעַם זֶה יֵשׁ לְהַתִּיר לְמִשְׁכִּים בְּשַׁבָּת לְבֵית הַכְּנֶסֶת וּמִתְפַּלֵּל לְאוֹר הַנֵּר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁמַּתִּיר לְהִתְחַמֵּם נֶגֶד הַמְּדוּרָה כִּדְאִיתָא סוֹף סִימָן רע״ו, מִכָּל מָקוֹם אֵין לֵישֵׁב בְּסָמוּךְ אֲצֶל זַנְבוֹת הָאוּדִים, כִּי יֵשׁ לָחֹשׁ שֶׁיִּגַּע בָּהֶם כְּדֵי שֶׁיִּבְעֲרוּ הֵיטֵב, כְּדֶרֶךְ שֶׁמְּהַפְּכִין בְּזַנְבוֹת הָאוּדִים. (יט) [א]וְיֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ דְּלֹא חָיְשִׁינַן שֶׁיָּבוֹא לְזֶה: ו (ט) שֶׁאֵימַת רַבָּן. שֶׁאֵין פּוֹשְׁטִין יָד לְשׁוּם דָּבָר וַאֲפִלּוּ (יג) בְּחֹל אֶלָּא עַל פִּי רַבָּן, וְלֹא אָתֵי לְאַצְלוֹיֵי. וּמַשְׁמַע מִפְּתִימַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁסּוֹבֵר כְּהָרַשְׁבָּ״א (יב: ד״ה וכולה) דַּאֲפִלּוּ אֵין רַבָּן עִמָּהֶן שָׁרֵי, דְּכָל שָׁעָה מִתְיָרְאִין שֶׁיָּבוֹא רַבָּן וְלֹא יַטּוּ. [ב]וּבְאֶלְיָה רַבָּה (סק״י) הֵבִיא הָרַבֵּה פּוֹסְקִים שֶׁחוֹלְקִין אֲרַשְׁבָּ״א: ז (טז) לִקְרוֹת בַּמֶּה מַדְלִיקִין. מַשְׁמַע דְּדַוְקָא בַּמֶּה מַדְלִיקִין שָׁם נִזְכָּר עִנְיְנֵי אִסּוּר הַדְלָקָה, וְאֵינוֹ יִשְׁכַּח וְיַדְלִיק, אֲבָל שְׁאָרֵי הִלְכוֹת שַׁבָּת לֹא: ט (יז) דְּאֵין עַם הָאָרֶץ וְכוּ'. וְאִם הוּא עַם הָאָרֶץ שֶׁלֹּא לָמַד מֵעוֹלָם וְאֵין שָׁגוּר בְּפִיו כְּלָל בְּלִי סִדּוּר וְאֵין לוֹ שָׁם שׁוּם אָדָם שֶׁיְּבַקְּשֵׁהוּ שֶׁיִּתֵּן דַּעְתּוֹ עָלָיו שֶׁלֹּא יַשָּׁה, מִכָּל מָקוֹם אִפְשָׁר גַּם כֵּן דְּיֵשׁ לְהָקֵל שֶׁלֹּא לְבַטֵּל מִצְוַת הַגָּדָה שֶׁהוּא מִן הַתּוֹרָה, אֲפִלּוּ אֵין לוֹ רַק נֵר שֶׁל שֶׁמֶן [פְּרִי מִגְדִּים (משׁ״ז סק״ח)]: (יח) קְצָת. וּמִשְּׁעַם זֶה יֵשׁ לְהַתִּיר לַמַּשְׁכִּים בְּשַׁבָּת לְבֵית הַכְּנֶסֶת וּמִתְפַּלֵּל לְאוֹר הַנֵּר הַדּוֹלֵק שָׁם מִבְּעוֹד יוֹם, לְפִי שֶׁהַתְּפִלָּה וּשְׁאָרֵי דְּבָרִים שֶׁהוּא אוֹמֵר וַדַּאי שְׁגוּרִים בְּפִיו יוֹתֵר מִן הַהַגָּדָה בְּפֶסַח, אֲבָל לִלְמֹד שָׁם אָסוּר, כֵּיוָן שֶׁצָּרִיךְ עִיּוּן [טַ״ז (סק״ח)]: יא (יט) וְצָרִיךְ עִיּוּן. בָּרַמְבַּ״ם (פ״ה הט״ז) אִיתָא וְצָרִיךְ עִיּוּן רַב. [ג]וְעַיֵּן בְּכִאוּר הַלָּכָה (ד״ה אסור) דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ עַל זֶה לִפְנֵי נֵר שֶׁל שַׁעֲנָה וְחַלָּב, דִּכְלָאו הָכִי יֵשׁ מְקִלִּין וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן ד׳: יב (כ) לִבְדֹּק. רְצוֹנוֹ לוֹמַר (יז) לִבְדֹּק כּוֹסוֹת הַדּוֹמִין זֶה לָזֶה וְלַיֵּדַע אֵיזֶה מֵהֶן לְהַנִּיחַ עַל הַשֻּׁלְחָן, וְשַׁמֶּשׁ שֶׁאֵינוֹ קָבוּעַ אֵינוֹ מַכִּירָן וְצָרִיךְ לָזֶה עִיּוּן הַרְבֵּה, עַל כֵּן חִיְּשִׁינַן שֶׁמָּא יָבוֹא לִבְדֹּק בְּאוֹר הַנֵּר. וְכָתַב שֶׁהַבְּדִיקָה הִיא לִרְאוֹת אִם הֵם נְקִיִּים, וְשֶׁמֶשׁ קָבוּעַ מִפְּנֵי שֶׁהוּא בָּקִי בָּהֶם מִכְּבָר יוֹדֵעַ אֵיזֶה כְּלִי אֵינוֹ נָקִי כָּל כָּךְ: (כא) שֶׁאוֹרוֹ רַב. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף עַל פִּי שֶׁאוֹרוֹ רַב אֲפִלּוּ הָכִי חִיְּשִׁינַן שֶׁמָּא יָבוֹא, כֵּיוָן שֶׁהוּא שֶׁמֶשׁ שֶׁאֵינוֹ קָבוּעַ: (כב) בְּשֶׁל נֵפְט. טַעְמָם, דְּלַהֲטָיָה לֹא חִיְּשִׁינַן לְפִי שֶׁאוֹרוֹ רַב וְלֹא צָרִיךְ לָזֶה, וּלְשֶׁמֶן יִסְתַּפֵּק לֹא חִיְּשִׁינַן מִשּׁוּם דְּמָאִיס. וּבְשֶׁמֶן זַיִת וְכֵן בְּשְׁאָרֵי שְׁמָנִים לְכֵלִי עַלְמָא אָסוּר. [ד]וּלְעֵת הַצֹּרֶךְ יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל דֵּעָה זוֹ כִּי כֵן דַּעַת (טו) הָרַבֵּה רִאשׁוֹנִים, וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר שֻׁלְחַן עָצֵי שִׁטִּים (סי׳ ג המכבה והמבעיר): (כג) לְאוֹר הַנֵּר. שֶׁל נֵפְט. וּלְעִנְיַן שְׁאָר שְׁמָנִים עַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד״ה לאור): (כד) שֶׁאֵין צָרִיךְ עִיּוּן וְכוּ'. וְאַף עַל גַּב דַּאֲפִלּוּ לְהַבְחִין בֵּין בְּגָדָיו לִבְגְדֵי אִשְׁתּוֹ אָסְרוּ, הָכָא הִתִּירוּ מִשּׁוּם נְקִיּוּת [ר״ן (שם) וְהָרַמְבַּ״ן (יב: ד״ה הא) וְהָרִיטְבָּ״א (יב: ד״ה לא קשיא)

בְּאוּר הֲלָכָה

לְאוֹר הַנֵּר אָסוּר וְכַנַּ״ל בַּהַגָּ״ה (ס״ב). וְיֵשׁ לוֹמַר דְּטַעַם זֶה קַאי אַלִּיבָּא דְּפוֹסְקִים הַמַּקִּלִּין בְּעִנְיָן אֶחָד אֲפִלּוּ בִּשְׁנֵי סְרָרִים, וְקַמְשַׁמַע לָן דְּבַמְּדוּרָה אָסוּר. וְטַעַם הַשֵּׁנִי שֶׁכָּתַב וְעוֹד שֶׁתְּבוּאוֹת וְכוּ' קַאי אַלִּבָּא דְּכֻלֵּי עָלְמָא, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דַּעַל כֵּן אֲפִלּוּ הֵם סְמוּכִין זֶה לָזֶה וְקוֹרִין בְּעִנְיָן אֶחָד וּבְסֵפֶר אֶחָד גַּם כֵּן אָסוּר [עוֹלַת תָּמִיד (סק״ד)]: י * כָּל שֶׁיּוֹדֵעַ. פְּשׁוּט דְּהוּא הַדִּין אִם יוֹדֵעַ אֵיזֶה סוּגְיָא וּמַסֶּכֶת כְּהָאי גַּוְנָא: יא * אָסוּר לְבָרְקָן. מִפְּתִימַת הַפּוֹסְקִים מַשְׁמַע דְּזֶה לֹא מַסְלִגִינַן בֵּין בְּדִיקַת שֶׁמֶשׁ קָבוּעַ לְאֵינוֹ קָבוּעַ כְּמוֹ לְעִנְיַן בְּדִיקַת כּוֹסוֹת דְּבִסְמוּךְ (ס״ב), וְאֲפִלּוּ עַל יְדֵי עַצְמוֹ אָסוּר, וְהַטַּעַם כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״י) בְּשֵׁם הָרַ״ן (ה: ד״ה ואמר) וְכֵן כָּתְבוּ הָרַמְבַּ״ן (יב: ד״ה הא) וְהָרִיטְבָּ״א (יב: ד״ה לא קשיא) בְּחִדּוּשֵׁיהֶם, דְּרַק שָׁם הַקֵּלָה מִשּׁוּם נְקִיּוּת. וּבְרַמְבַּ״ם (פ״ה הט״ז) וְכֵן בַּשּׁוּר מַשְׁמַע דְּדִין זֶה תְּלוּי בַּדִּין הַסְּמוּךְ וְאֵין אִסּוּר בְּדִיקָה כִּי אִם בְּשֶׁצָּרִיךְ עִיּוּן רַב לְהַבְחִין בֵּינֵיהֶם וְאָז אָסוּר אֲפִלּוּ עַל יְדֵי עַצְמוֹ דְּדָמֵי לְשֶׁמֶשׁ שֶׁאֵינוֹ קָבוּעַ. וְנִרְאֶה לִי דִּבְנֵר שֶׁל שַׁעֲנָה וְחֶלֶב יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל דַּעַת הָרַמְבַּ״ם וְהַשּׁוּר לְהָקֵל בְּשֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ עִיּוּן רַב. דִּבְלָאו הָכִי הַבַּ״ח (ס״ו) בְּשֵׁם רַשְׁ״ל (הגה״ט) מַקֵּל בַּנֵּרוֹת הַלַּיְלָה:

יב * פָּרוּשׁ מִין זֶפֶת וְרֵיחוֹ רַע. כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר וְחִבַּת לָבָן טָעוּת סוֹפֵר הוּא, דְּנֵפְט לָבָן אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ בְּחֹל וְכָל שֶׁכֵּן בְּשַׁבָּת כְּדַאִיתָא בְּשַׁבָּת כ״ו עַמּוּד א׳. וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר עַל מִשְׁנַיּוֹת פֶּרֶק בַּמֶּה מַדְלִיקִין (מ״ב) שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן בְּשֵׁם סֵפֶר שׁוֹשַׁנִּים לְדָוִד (שם) עַל הָא דְּכָתַב הָרַבֵּנוּ עוֹבַדְיָה בָּרְטְנוּרָה (שם) וְצָפָת לָבָן, דְּחִבַּת לָבָן טָעוּת סוֹפֵר הוּא:

* אֲבָל שֶׁמֶשׁ קָבוּעַ וְכוּ'. עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״י) שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (פ״א ה״ג) דְּמִסְתַּפֵּק אֲדָם מַה שֶּׁבְּכוּס וּמַה שֶּׁבְּקֻעָרָה לְפָנֵי אוֹר הַנֵּר וַאֲנִי חוֹשֵׁשׁ, אִית דְּאָמַר מִפְּנֵי שֶׁהוּא לְשָׁעָה, וְאִית דְּאָמַר מִפְּנֵי הַנְּקִיּוּת וּמִפְּנֵי הַסַּכָּנָה, וְנִפְקָא מִנַּהּ לְקַנֵּחַ חִיְּרִין [דְּהֵינוּ לְלַקֵּט לִפְנֵי הַנֵּר יָרָק הָאָכוֹל מִן הַפִּסְלַת] דִּלְמַאן דְּאָמַר מִפְּנֵי הַנְּקִיּוּת מֻתָּר [וּבְוַדַּאי אֲנַן לֹא קַיְמָא לַן כְּמַאן דְּאָמַר מִפְּנֵי שֶׁהוּא לְשָׁעָה דְּהָא פְּסַק בְּכַבְלִי (יב:) אֲפִלּוּ לְהַבְחִין בֵּין הַבְּגָדִים אָסוּר]. וְהִנֵּה מִדִּבְרֵי הָרַ״ן (שם) שֶׁהוּבָא בְּמָגֵן אַבְרָהָם (שם), וּבְיוֹתֵר מִדִּבְרֵי הָרַמְבַּ״ן (שם) וְהָרִיטְבָּ״א שֶׁהֵבִיאוּ רְאָיָה לְדִבְרֵיהֶם מִן הַיְרוּשַׁלְמִי הֲלֹא זֶה לֹא הַתֵּר רַק בְּשֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ עִיּוּן הַרְבֵּה, דְּאִי לְאו הָכִי לֹא מִקַּלִּינַן מִפְּנֵי הַנְּקִיּוּת, וְכֵן מִשְׁמַע מִדִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) שֶׁהִתְעִיק לְהַיְרוּשַׁלְמִי אַחַר דִּבְרֵי הָרַ״ן דְּקָאֵי בְּשֶׁמֶשׁ קָבוּעַ. וּבְשֻׁלְחָן עָרוּךְ הַגְרַ״ז (סי״א) מַשְׁמַע בָּזֶה אֲפִלּוּ בְּשֶׁצָּרִיךְ עִיּוּן הַרְבֵּה:

* לְאוֹר הַנֵּר. שֶׁל נֵפְט. וְכָתַב בְּסֵפֶר שֻׁלְחַן עָצֵי שִׁטִּים (סי׳ ג המכבה והמבעיר ס״ב) דְּהוּא הַדִּין לְשְׁאָר שְׁמָנִים, וְטַעְמוֹ דְּלֹא חִיְּשִׁינַן לְשֶׁמֶשׁ יִסְתַּפֵּק רַק בְּשֶׁמֶן זַיִת. וְלַעֲנִיוּת דַּעְתִּי בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה הלכך) לֹא מַשְׁמַע כֵּן, דְּלֹא מְמַעֲטִינַן רַק נֵפְט מִזֶּה מִשּׁוּם דְּהוּא מָאִיס, אֲבָל שְׁאָר שְׁמָנִים דּוֹמִין לְשֶׁמֶן זַיִת לָזֶה, וְגַם בַּשּׁוּר לֹא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ה (יג) אֶלְיָה רַבָּה (סק״ט) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״י): ו (יג) רַשׁ״י (יב. ד״ה ואימת): יב (יד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח): (טו) הָרַי״ף (ה:) וְהָרא״ש (פ״א סי׳ לא) וְתוֹסָפוֹת (יב: ד״ה שמש):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו״ע הרב (ס״ו בסוגריים) כתב: ומטעם זה אף כשמתחממים אצלה לא ישבו בסמוך לזנבות האודים. **ב]** ובשו״ע הרב (ס״ז) התיר גם שלא בפני רבם. **ג]** ובשו״ע הרב (ס״א) מתיר באין צריך עיון רב בכל נר ולא רק בשעוה או חלב. **ד]** בשו״ע הרב (ס״ב) כתב שיש לסמוך על דבריהם להקל בדברי סופרים [משמע אף שלא בעת הצורך].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah